

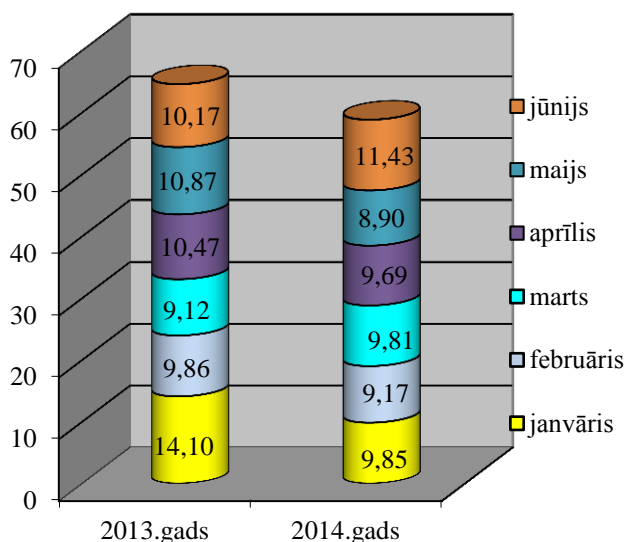
Alkohola aprite 2014. gada 6 mēnešos un jūnijā

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

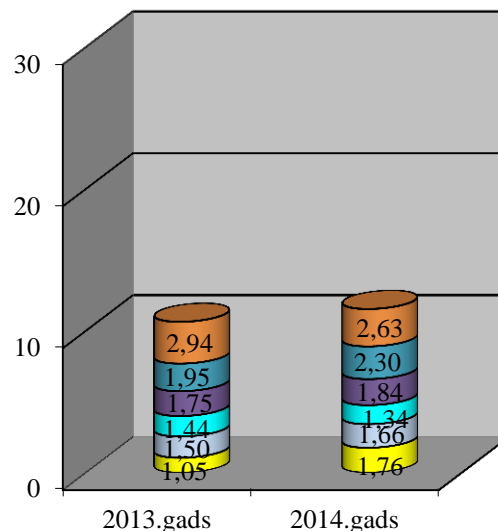
2014.gada 6 mēnešos **akcīzes nodoklis par alkoholiskajiem dzērieniem** (neieskaitot alu) **iekasēti 58,84 milj. EUR**, kas ir par 5,74 milj. EUR jeb par 9% mazāk kā 2013.gada pirmajā pusē, kas pamatā saistīts ar VID piešķirtajiem akcīzes nodokļa samaksas termiņa pagarinājumiem, par kuriem maksājumi valsts budžetā tiks ieskaitīti pakāpeniski līdz šī gada beigām.

Savukārt **par alu** 2014.gada 6 mēnešos iekasēti **11,53 milj. EUR akcīzes nodokļa**, kas ir par 8,5% jeb par 0,9 milj. EUR vairāk kā pērnā gada pirmajā pusē.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem (bez alus) milj. EUR

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu (milj. EUR)

2. Alkoholisko dzērienu aprītē iesaistītie komersanti

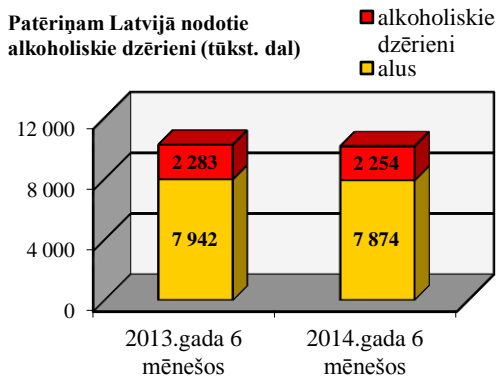
2014.gada jūnija beigās:

- 169 komersantiem bija 193 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, no tiem 41 komersantiem ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem – mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, kuri ražo vīnu, raudzētos dzērienus vai pārējos alkoholiskos dzērienus no savā īpašumā vai valdījumā esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem Alkoholisko dzērienu aprites likumā noteikto limitu ietvaros;
- 45 komersantiem bija spēkā licences reģistrēta nosūtītāja darbībai;
- 3 komersantiem bija spēkā esošas licences reģistrēta saņēmēja darbībai;
- 236 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai;
- 4279 komersantiem – spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 165 spēkā esošas licences alus mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni

Viens no būtiskākajiem rādītājiem, kas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, ir alkoholisko dzērienu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, un to struktūra, ņemot vērā piemērojāmās akcīzes nodokļa likmes.

3. attēls

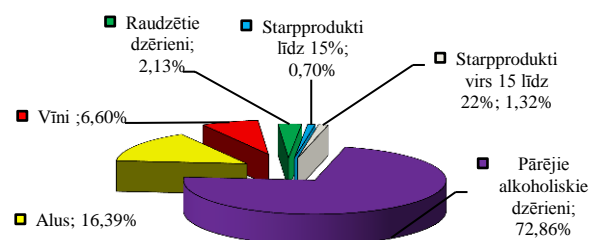
2014.gada sešos mēnešos patēriņam Latvijā nodoti 2254 tūkst. dekalitri (turpmāk – dal) alkoholisko dzērienu, kas ir **par 1% mazāk** nekā 2013.gada attiecīgā periodā.

Vērtējot pēc absolūtā alkohola satura dzērienos, patēriņam nodotie apjomi ir par 2% mazāki kā 2013.gada attiecīgā periodā.

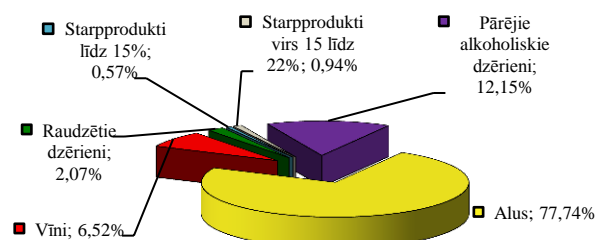
Savukārt patēriņam Latvijā nodotais alus apjoms 2014.gada sešos mēnešos salīdzinot ar 2013.gada sešiem mēnešiem **samazinājies** par 69 tūkst. dal jeb **par nepilnu 1%**.

4.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūra (% no EUR) 2014.gada 6 mēnešos

Kopējā alkoholisko dzērienu struktūra (% no patēriņam Latvijā nodotā) 2014.gada 6 mēnešos

Kopējā patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu **struktūrā** 2014.gada sešos mēnešos vislielāko daļu sastāda alus (78%), savukārt degvīna un pārējo „spirtoto” (2.attēlā – pārējo alkoholisko dzērienu) īpatsvars kopējā alkohola patēriņa struktūrā aizņem 16%, taču būtiski augstākās nodokļa likmes dēļ akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā šai grupai ir dominējošā loma nodrošinot 73% no ieņēmumiem.

Detalizētu sadalījumu pa alkoholisko dzērienu veidiem un to izmaiņām šī un iepriekšējā gada sešos mēnešos, skatīt *4.pielikuma 1.tabulā*.

Informāciju par lielākajiem komersantiem šī gada sešos mēnešos skatīt *7.pielikumā*, savukārt Latvijas patērētāju vidū populārāko alkoholisko dzērienu nosaukumus – *8. pielikumā*.

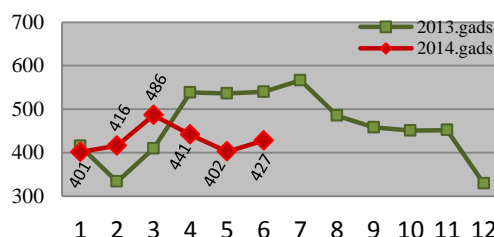
3. Alkoholisko dzērienu ražošana

2014.gada sešos mēnešos alkoholisko dzērienu ražošana tika veikta 52 akcīzes preču noliktavās, kurās saražoti 2575 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 7% mazāk** nekā 2013.gada sešos mēnešos.

Lielākais ražošanas apjomu kritums,

5.attēls

Saražotie alkoholiskie dzērieni (tūkst.dal)

kas arī pamatā noteica kopējo apjomu samazinājumu (skat. *pielikuma 1.tabulu*), ir vērojams raudzēto dzērienu grupā – par 159 tūkst. dal jeb 44%, kas skaidrojams ar to, ka viens no lielākajiem Latvijas raudzēto dzērienu ražotājiem pērnā gada nogalē pārcēlis šo dzērienu ražošanu uz citu ES dalībvalsti.

Mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, t.i. komersanti, kam ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem, 2014.gada sešos mēnešos saražojusi 3,1 tūkst. dal alkoholiskos dzērienus, kas ir par 14% vairāk nekā 2013.gada sešos mēnešos, un 97% no mazajās ražotnēs saražotā apjoma sastāda raudzēto dzērienu grupas dzērieni.

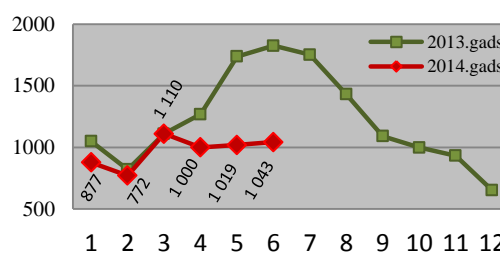
6.attēls

Alus ražošana 2014.gada sešos mēnešos veikta 26 akcīzes preču noliktavās, un kopumā saražoti 5607 tūkst. dal alus, kas ir **par 28% mazāk** kā 2013.gada sešos mēnešos (skat. *5.pielikuma 1.tabulu*).

Alus ražošanas apjomi Latvijā ievērojami samazinājušies, jo viens no iepriekšējo gadu lielākajiem alus ražotājiem ievērojami samazinājis alus ražošanas apjomus, daļu ražošanas pārceļot ārpus Latvijas.

Patstāvīgo mazo alus darītavu darbība ir jau ilggadēja un ar salīdzinoši nozīmīgu ietekmi uz alus ražošanas apjomiem Latvijā. Patstāvīgās mazās alus darītavas statuss 2014.gada jūnija beigās bija 25 komersantiem, un no kopējā Latvijā 2014.gada sešos mēnešos saražotā alus apjoma mazajās alus darītavās saražots 21% (šogad šis īpatsvars ir krasi pieaudzis (pērn bija 13%) saistībā ar alus ražošanas politikas izmaiņām vienā no lielākajiem alus ražotājiem Latvijā). Taču arī bez šī apstākļa kopumā mazajās alus darītavās saražotā alus apjomi kāpj – šī gada pirmajā pusē mazajās alus darītavās saražotā alus daudzums (1167 tūkst. dal) par 18% pārsniedz 2013.gada sešu mēnešu datus.

Saražots alus (tūkst.dal)

4. Alkoholisko dzērienu ievēšana Latvijā

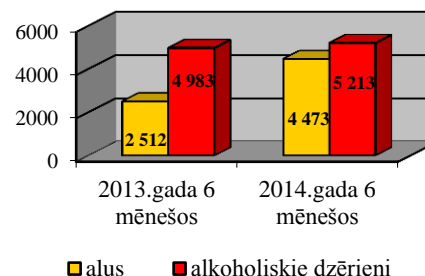
7.attēls

2014.gada sešos mēnešos Latvijā importēti un no citām ES dalībvalstīm ievesti 5213 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 5% vairāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā.

Alus 2014.gada sešos mēnešos Latvijā kopumā importēts/iestests 4473 tūkst. dal apjomā, kas ir **par 78% vairāk** kā 2013.gada sešos mēnešos (skat. *2.pielikuma 1.tabulu*), un šis krasais kāpums ir ciešā sasaistē ar Latvijā ražotā alus apjomu sarukumu. Lielākā daļa – 3918 tūkst. dal jeb 88% alus tiek ievesta no kaimiņvalstīm – Lietuvas un Igaunijas.

Jāatzīmē, ka lielākā daļa alkoholisko dzērienu Latvijā tiek importēti/iestesti, izmantojot akcīzes preču noliktavas. Akcīzes preču noliktavās ievesto, tai skaitā importēto, preču apjomu izmaiņas tiešā veidā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo tie lielākoties tiek saņemti un uzglabāti atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, kā arī liela daļa dzērienu no akcīzes preču noliktavām atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiek pārvietoti uz citām ES dalībvalstīm vai eksportēti.

Latvijā ievestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

5. Alkoholisko dzērienu nosūtīšana uz ES dalībvalstīm un eksportam

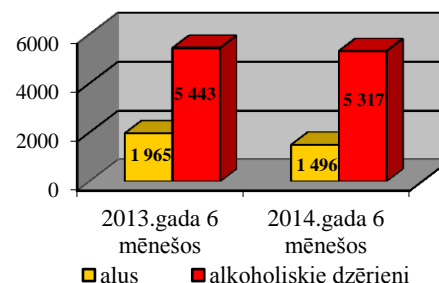
8. attēls

Kopumā **2014.gada sešos mēnešos** no Latvijas izvesti 5317 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 2% mazāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā (skat. *4.pielikuma 2.tabulu*). No tiem 85% eksportēti, galvenokārt uz Krieviju un ASV, 15% nosūtīti uz citām ES dalībvalstīm, no tā lielākais apjoms nosūtīts uz Igauniju un Lietuvu.

Pārējie alkoholiskie dzērieni un vīni sastāda lielāko daļu no alkoholisko dzērienu apjoma, kas izvests uz trešajām valstīm, savukārt uz ES dalībvalstīm lielākoties tiek vesti pārējie alkoholiskie dzērieni un raudzētie dzērieni.

Alus **2014.gada sešos mēnešos** no Latvijas izvests 1496 tūkst. dal apjomā, un salīdzinot ar 2013.gada sešiem mēnešiem, šis apjoms krities par 24%. Alus no Latvijas pārsvarā tiek izvests uz ES dalībvalstīm, pie tam 85% no kopējā izvestā alus apjoma izvesti uz Igauniju un Lietuvu.

No Latvijas izvestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

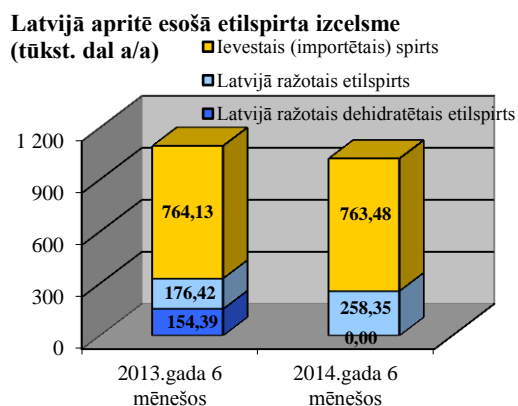

6. Spirta aprite

Latvijā spirta aprite tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz arī ierobežotu spirta apritē iesaistīto personu loku. Etilspirta ražošanu šī gada sešos mēnešos veikuši divi komersanti, etilspirta ievēšanu no citām valstīm 2014.gada sešos mēnešos veikuši četri komersanti – alkoholisko dzērienu ražotāji.

Faktiski visa spirta aprite Latvijā notiek atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, tādēļ akcīzes nodokļa ieņēmumus tiešā veidā tā neietekmē. Detalizētus spirta aprites rādītājus skatīt *6. pielikumā*.

9.attēls

2014.gada sešos mēnešos Latvijā saražots etilspirts 258 tūkst. dekalitru absolūtā alkohola (dal a/a) apjomā, kas ir par 72 tūkst. dal a/a jeb **22% mazāk** kā 2013.gada attiecīgajā periodā, jo šogad vairs netiek veikta dehidratētā spirta ražošana.

2014.gada sešos mēnešos no Krievijas un vairākām ES valstīm Latvijā ievests etilspirts 763 tūkst. dal a/a apjomā, un šis rādītājs saglabājies pērnā gada līmenī.

No kopējā 2014.gadā valstī pieejamā etilspirta apjoma – 1149 tūkst. dal a/a (krājumi gada sākumā + saražots + ievests Latvijā):

8.attēls

– **62,5%** izmatoti alkoholisko dzērienu ražošanā un šis apjoms gandrīz nav mainījies salīdzinājumā ar 2013.gada rādītājiem;

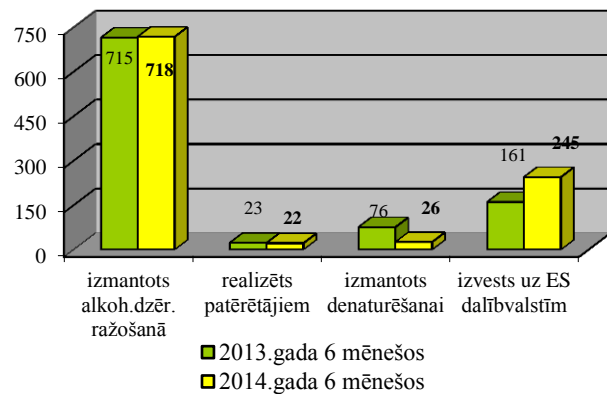
– **21%** etilspirta izvests no Latvijas, un šis rādītājs salīdzinot ar 2013.gadu ir pieaudzis par 52%;

– **2%** izmantoti denaturēšanā, un šis apjoms ir par 66% mazāk kā 2013.gada sešos mēnešos. Gandrīz viss (93%) 2014.gada sešos mēnešos saražotais denaturētā spirta apjoms ir daļēji denaturētais spirts (ar 4% benzīna piedevu), kas tiek izvests uz kaimiņvalstīm;

– savukārt citiem spirta patērētājiem nodotais etilspirta apjoms, salīdzinot ar 2013.gadu, ir samazinājies par 4%, kas kopējā izlietojumā sastāda **2%**.

Jāatzīmē, ka salīdzinājumā ar 2014.gada janvāra sākumu par 4% ir palielinājies etilspirta krājumu daudzums jūnijā beigās.

Latvijā pieejamā etilspirta izlietojums (tūkst. dal a/a)

Karlovska 67120165

Analītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.